

Hjem > Promilleafgiftsfonden > 2014 > Robuste økonomiske analyser > Uro på mælke markedet

Uro på mælke markedet

Med Ruslands importforbud skal omkring 12 pct. af EU's eksport til lande uden for EU finde ny afsætning. EU's kriseforanstaltninger dæmper men forhindrer ikke prisfald. Finland og Baltikum er hårdest ramt.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

I øjeblikket ser vi faldende mælkepriser på mælke markedet. Det skyldes til dels det russiske importforbud, men det er kun en del af historien. Mange lande har øget produktionen. New Zealand, som står for 34 pct. af verdens eksport af mejeriprodukter, har øget sin produktion med hele 16 pct. i 2014. EU, som er den næststørste eksportør med 30 pct. af verdenseksporten, har øget produktionen med 5,4 pct. Det stigende udbud kommer samtidig med, at Kina efter kraftig opkøb først på året har trukket sig fra markedet og samtidig med at Rusland indfører importforbud.

Finland og Baltikum rammes hårdest

Det er vigtigt at holde sig for øje, at udviklingen for mejeriprodukter generelt er positiv, når man ser længere frem.

På grund af den generelle produktionsforøgelse og Kinas midlertidige exit fra markedet var priserne på vej nedad allerede før importforbuddet – men det bliver nu forstærket af det russiske importforbud. De faldende priser rammer alle mælkeproducenter i verden – men nogle lande står med særlig store udfordringer, da en stor andel af deres eksport går til Rusland. Det gælder ikke mindst Finland og i nogen grad også de baltiske lande. For nylig faldt den finske mælkepris med omkring 45 øre på én gang.

Kriseforanstaltninger dæmper men forhindrer ikke prisfald

For at stabilisere markedet og mindske presset på priserne har EU har etableret en ordning, hvor mejerierne får mulighed for at lægge smør, skummetmælkspulver og ost på lager en periode på 3-7 måneder (smør og skummetmælkspulver) og 2-7 måneder ost. For osten er der sat en max grænse på 155.000 tons, mens der ikke er sat max grænser for smør og skummetmælkspulver. Ordningen er frivillig så det er op til mejerierne om de vil gøre brug af den. Mejerierne får et tilskud til at dække lageromkostningerne, men det er ikke sådan at EU køber den overskydende mængde. Det betyder grundlæggende, at nok bliver der måske lagt produkter på lager, men mejerierne skal stadig betale producenterne for mælken, uden at de får noget for produkterne, så længe de ligger på lager. Derfor dæmper ordningen måske prisfaldet men den forhindrer ikke fald i priserne!

Ro på igen

Der er ingen tvivl om, at markedet de næste halvandet til to år vil være præget af turbulens både som følge af uroen som følge af det russiske importforbud og som følge af kvoternes afskaffelse til næste år. Det sidste kan føre til øget udbud i de lande – herunder også Danmark – som har været begrænset af kvoten. De europæiske mælkeproducenter viste i foråret, at de vil øge produktionen, når mælkeprisen er høj (og når vejrforholdene er gode) – spørgsmålet er, om ikke de også vil reagere på den faldende mælkepris ved i nogen grad at sænke produktionen – ikke mindst, hvis de stor til en stor overskridelse af mælkeknoten i 2014/15. Sker det vil det tage noget af trykket på markedet. På nuværende tidspunkt er det kun muligt at gisne om, hvad der sker i de kommende måneder. Det er imidlertid vigtigt at holde sig for øje, at udviklingen for mejeriprodukter generelt er positiv, når man ser længere frem. Lige nu består udfordringen i at takle det stormvejr der er udsigt til. Vinden vil lægge sig igen og priserne vil også gå op igen. Men når det er sagt, vil der også i fremtiden opstå nye stormvejr, som det vi er på vej ind i. Det er blevet et vilkår.

Russisk mælkeproduktion

Siden begyndelsen af 90'erne er Ruslands mælkeproduktion faldet med over 20 mia. kg. I øjeblikket producerer landet selv knap 31 mia. kg. mælk. Halvdelen af denne produktion sker fra 'husholdningsbedrifter' – dvs. fra bedrifter med kun en eller to køer. Gennemsnitydelsen er på 3.639 kg. For at øge produktionen giver Putin støtte til mælkeproducenterne. Samlet blev der givet 1,3 mia. kr. i 2014 til de russiske mælkebønder. Størstedelen af Ruslands import af mejeriprodukter sker fra Hvide Rusland og Ukraine.

Gå til Landmand.dk